

El passat 14 de juny es declarava oficialment la pesta porcina clàssica a Catalunya. Encara no feia quatre anys que havia estat eradicat un anterior brot, que va comportar el sacrifici d'un milió de porcs i unes pèrdues de 20.000 milions de pessetes per al sector. Xifres a les quals cal afegir més de 73.000 sacrificis d'aquest nou brot, que també ha fet estralls en granges del País Valencià. Aquesta, però, no ha estat l'única epidèmia sanitària que ha hagut d'afrontar el sector ramader en els úl-

Animal, Producció i Transformació Avícola i Càrnia. "El model intensiu el que fa és ocupar el territori a base de cereals, que són els que serveixen per elaborar un pinso que alimenta el bestiar. En canvi, el model extensiu el que fa és ocupar els prats pel bestiar." Segons Collado, la ramaderia intensiva és la que ha permès que les produccions càrnies poguessin créixer de forma important aquests últims anys, independentment de les limitacions del propi territori, "i això ens ha donat uns increments de producció en el

Després de les vaques magres

Les crisis alimentàries que s'han succeït aquests últims anys han afectat seriosament la situació econòmica de les explotacions ramaderes.

S'han qüestionat els mètodes de producció animal i els recels han crescut envers l'alimentació que es dona al bestiar. Una situació que aboca el sector a fer propostes de futur per poder oferir majors garanties al mercat, sense que això signifiqui assumir un cost econòmic massa elevat, que posi en perill la seva pervivència.

tims anys: primer es va veure sacsejat per les dioxines dels pollastrs belgues, després per les vaques boges del Regne Unit, la febre aftosa i la llengua blava. Malalties que s'han traduït en una forta crisi de confiança del consumidor i que han posat en dubte els sistemes de producció actuals, caracteritzats per un important grau d'industrialització, especialment en el sector porcí i avícola.

"No tenim territori, grans extensions verdes, per posar els vedells, els xais o els porcs a pasturar", adverteix Josep Collado, secretari general de Procàrnia, la Coordinadora Catalana d'Alimentació

sector porcí, vaquí i d'aviram, que amb un altre model hagués estat impossible. Hem pogut evitar, així, un estancament del sector carni i de transformats". Canviar de model requeriria, en tot cas, haver de superar una sèrie de condicionants: d'un costat, l'espai, però també d'altres que tenen a veure amb els preus —més elevats en la ramaderia extensiva— tant en el mercat interior com en l'exterior.

Josep Puigpelat, responsable de sectors ramaders de la Unió de Pagesos de Catalunya, recorda que la intensificació de l'alimentació ha estat el que ha

permès que “si als anys vint, un pollastre era un aliment de luxe, avui sigui un aliment que qualsevol treballador amb un sou mínim pot menjar”. Puigpelat reconeix que hi ha una part de la població que voldria tornar a sistemes de producció més tradicionals, amb els quals, però, “és impossible donar alimentació a una societat popular a bons preus”. Minimitzar els costos és encara més necessari si la producció no es destina a l'autoconsum sinó a l'exportació, com és el cas del porcí català.

Malgrat tot, Collado apunta que “si fins ara els costos eren els que marcaven si una producció ramadera era o no competitiva, això està canviant des de l'estiu passat, arran de les crisis alimentàries que s'han succeït. En el mercat s'observa un canvi important en el sentit que, a part d'aquesta competitivitat econòmica de preus, també hi ha una exigència paral·lela de seguretat alimentària”. Això obligarà a prendre mesures i a establir majors controls, però fins i tot en aquest aspecte, segons Collado, el sistema de ramaderia intensiu ofereix majors garanties. “La concentració d'animals permet tindre un control sobre l'alimentació, la medicació, la genètica... molt més gran que no la dispersió d'animals en unitats molt més petites”, assegura.

La legislació que ve. El model no canviarà, però sí que s'anirà reorientant. “Les crisis fan progressar qualsevol activitat. Es miren molt més quines són les falles i per on s'han de modificar”, assenyala Josep Llinàs, propietari de la Comercial Agropequària Llinàs i president de l'Associació Nacional de Comerciants de Ramaderia Porcina (Ancoporc). Segons Llinàs, el sector ramader haurà de fer front els pròxims anys a tres

condicionants econòmics: el benestar animal, la sanitat i el transport. Tres àmbits en els quals la Unió Europea ja està legislant amb normatives d'obligat compliment per a tots els països membres, algunes de les quals entraran en vigor a partir del 2002.

Un dels sectors més afectats seran els criadors de gallines de posta, ja que la UE prohibirà completament a partir del 2012 la utilització de les gàbies actuals, que seran substituïdes per altres sistemes que ofereixin un major espai als animals —exigència que es començarà a aplicar a partir de gener del 2002 en les explotacions de nova creació—. Una mesura que, segons els ramaders valencians, pot encarir la producció d'un ou en un 60% o més. També està en estudi reduir la densitat per metre quadrat en la producció de pollastres. Però el sector avícola no serà l'únic que sortirà clarament afectat pels canvis legislatius que s'aproximen. La Unió Europea també ha posat els ulls sobre el benestar animal en les explotacions porcines, en les quals les truges gestants no podran estar en gàbies individuals, sinó en zones cobertes i comunes, més àmplies. A més, un terç de l'explotació haurà de ser de sòl continu per allotjar els garrins deslletats. I a tot això, s'han d'afegir les propostes que arriben des de països com Holanda i Irlanda, que pretenen establir mesures més restrictives al transport d'animals. Alberto Herrans, gerent d'Ancoporc, es queixa que les normatives europees no tinguin en compte les diferents realitats que hi ha entre els països membres: “Holandesos i irlandesos insisteixen en propostes de durada del transport d'animals de menys de vuit hores. Això és possible a països com Holanda, però no és aplicable a la nostra situació geogràfica, perquè des de

La crisi de les vaques boges ha estat una de les grans culpables que s'hagi qüestionat la qualitat de la carn que arriba a taula. Alguns ramaders han introduït canvis en el sistema productiu, sovint agrupats sota denominacions d'origen, per millorar aquesta qualitat.

PRATS I CAMPS

Ovelles típiques mallorquines. Tot i tractar-se d'una ramaderia amb escassa presència de produccions intensives, el Govern balear vol, a través de diverses marques de qualitat, potenciar les races autòctones com aquesta. Precisament, la cabanya ovina és la més important de les Illes.

les granges que hi ha a Sevilla fins a Catalunya, que és on hi ha els escorxadors, ja tinc més de 500 quilòmetres.”

Benestar animal, transport i, per descomptat, també majors controls en la sanitat animal, que implicaran establir mesures de precaució abans de què arribi el problema i majors controls de qualitat al llarg de tot el procés productiu, que proporcionin al consumidor una informació que vagi de la granja a la taula, a través de sistemes de traçabilitat. És a dir, sistemes que permetin saber des de què va menjar aquell animal quan era a la granja, quin tracte va rebre, com es va transportar i sacrificar, i quines condicions de tractament ha rebut posteriorment la carn.

“L'estructura del sector ramader català pot satisfer aquestes exigències sense que això provoqui cap greu problema —assegura Josep Grau, conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya—; de fet, el nostre sector ramader ja fa temps que està aprofundint i s'està adaptant de manera satisfactòria a una producció d'una qualitat òptima. Està clar que si no fóssim capaços d'oferir productes d'una qualitat reconeguda no ocupariem el lloc que ocupem a nivell europeu.” Del que és clarament conscient el ramader és que totes aquestes noves exigències reduiran a poc a poc la productivitat i incrementaran els costos, ja que seran necessàries noves inversions per reestructurar moltes de les explotacions. I depèn de quina sigui la situació econòmica en què aquestes crisis hagin deixat el ramader, adequar les seves instal·lacions a nous requisits li pot costar la seva independència com a productor. “Quan la societat t'exigeix una sèrie de mecanismes de control, garantir-ho individualment és impossible”, assenyala Josep Puigpelat, “i són les empreses més grans les que tenen més capacitat de resposta. Al ramader sol, respondre a totes aquestes exigències se li fa molt costa amunt i, sovint, opta per un sistema d'integració: posa la granja a disposició d'una empresa, que és la que s'encarrega de tot a canvi d'un preu pactat”. Aquest sistema, de fet, és el que predomina actualment en sectors com l'avícola i el porcí, tant a Catalunya com al País Valencià. Mentre

que les explotacions individuals encara conserven major pes en el boví i l'oví.

Menys explotacions, però més grans. Puigpelat es queixa que a Catalunya en els últims anys la integració en grans empreses hagi crescut de forma molt important, perquè això ha comportat una elevada concentració de poder. “Hi ha empreses, com és el cas de Vallcompanys, que controla el 10% del mercat del porc a l'estat espanyol. I indústries com el Grup Campofrío, que està comprant aproximadament el 25% de la carn que s'elabora industrialment. Què hi pot fer el ramader aquí? S'han carregat els escorxadors petits que hi havia als pobles, perquè no se'ls ha donat facilitats per poder complir les normes. Estem en una economia molt gran, en què tot ha de ser molt gran. No hi ha una aposta clara que digui: ens estimem més 1.000 ramaders que tinguin 100 truges, que no pas un que en tingui 100.000.”

És una tendència que ve d'anys enrere i que, sembla, continuarà accentuant-se: el nombre d'explotacions ramaderes s'està reduint any rere any, mentre les dimensions de les que segueixen en el mercat són cada cop més grans. En el cas de Menorca, per exemple, segons els resultats de l'Enquesta Agrícola Ramadera del 2000, si el 1988 hi havia 502 explotacions de vacum en actiu —més del 88% de vacum de llet—, l'any passat aquestes s'havien reduït a 384 explotacions. Una caiguda d'activitat en els últims 12 anys, que ha arribat acompanyada d'un procés de concentració de superfície. A Catalunya, la major part de les places d'engreix de porcí, el 72%, es troba en granges majors de 400 places. I al País Valencià, segons Antonio Soriano, portaveu de la Plataforma de Defensa del Sector Boví de la Comunitat Valenciana, “ja s'estan instal·lant granges de vacum per a 10.000 caps, quan fins ara les més grans tenien entre 1.500 i 2.000 animals”.

La inexistència d'una aposta clara per un model de ramaderia sòlid i arrelat al territori, és el que ha provocat, segons Puigpelat, que la integració empresarial que s'ha produït en sectors com el porcí hagi afavorit el model de gran empresa —que lloga granges i paga un tant per porc engreixat, sense tenir cap implica-

De la granja a la taula

Cens i produccions ramaderes a la Unió Europea

	EFFECTIUS (DESEMBRE 1996)				1996
	Boví (Mil. de caps)	Oví (Mil. de caps)	Cabrum (Mil. de caps)	Porcí (Mil. de caps)	
UE-15	82.850	95.158	12.081	125.481	37.170
Alemanya	14.942	2.260	123	26.295	6.224
Àustria	2.172	361	54	3.810	834
Bèlgica-Luxemburg	3.185	123	12	7.671	1.837
Dinamarca	1.968	108	—	11.991	2.027
Estat espanyol	6.050	23.751	2.534	21.715	4.724
Finlàndia	1.101	96	7	1.537	354
França	20.073	6.582	1.090	15.869	7.470
Grècia	542	9.290	5.888	933	557
Irlanda	7.093	5.624	—	1.801	1.148
Itàlia	7.320	10.770	1.365	8.225	3.951
Països Baixos	4.184	1.226	130	13.418	2.740
Portugal	1.270	3.448	793	2.341	783
Regne Unit	11.238	31.079	80	7.554	3.909
Suècia	1.712	440	5	2.321	612

Cens i produccions ramaderes per CC AA

	EFFECTIUS (DESEMBRE 1998)					1997
	Boví (Mil. de caps)	Oví (Mil. de caps)	Cabrum (Mil. de caps)	Porcí (Mil. de caps)	Ponedores (Mil. de caps)	
Aragó	344	3.166	64	3.179	1.822	207
Illes Balears	35	423	12	134	398	21
Castella-Lleó	1.161	5.496	195	3.308	7.475	445
Catalunya	674	1.160	72	5.557	6.299	1.225
País Valencià	73	3.196	315	1.616	6.773	274
TOTAL ESTATAL	5.966	24.012	2.597	21.639	43.367	4.367

Indústries càrnies

	Nombre de 	Vendes netes producte (Millions ptes)	Nombre de 	Valor afegit (Millions ptes.)
Aragó	174	70.462	2.890	11.443
Illes Balears	84	7.290	698	3.730
Castella-Lleó	749	200.329	8.354	45.127
Catalunya	840	593.174	20.965	100.347
País Valencià	314	97.521	4.073	17.428
TOTAL ESTATAL	4.427	1.654.577	65.073	316.826

Font: MINISTERI D'AGRICULTURA, PESCA I ALIMENTACIÓ

LES NIKES DE L'ALIMENTACIÓ

Antonio Soriano fa sis anys que va decidir fer-se productor de carn de vedella d'alta qualitat. Carnisser de professió, Soriano no trobava en el mercat la qualitat de carn que buscava. "I això no vol dir que no trobés carn natural, sense hormones, i de fet vaig fer tractes amb ramaders de Catalunya, València, Osca i Galícia. Però és que jo no volia només qualitat, sinó també uniformitat: oferir sempre el mateix producte." Per això aquest carnisser valencià va decidir convertir-se en productor ell mateix i actualment té al voltant de 500 caps. Les velles de Soricarn, SL, que és el nom de l'explotació, s'estan deu mesos a l'explotació menjant un pinso que fabriquen ells mateixos, en lloc dels sis mesos que sol ser la mitjana del sector. Cada animal produeix uns 360 quilos de carn de canal, enlloc de la mitjana d'uns 180-220 quilos, i cada un dels seus animals —que pertanyen a les tres races de major qualitat que hi ha en el mercat— val entre 120.000 i 180.000 pesetes.

Es tracta de producció de qualitat feta a granja. "Al País Valencià cabrien mitja dotzena d'explotacions extensives. Una vaca necessita una hectàrea de terreny per pasturar, i jo necessitaria 500 hectàrees de pastures i aquí no n'hi ha. Hauria de traslladar els animals al Pirineu, a la cornisa cantàbrica o al sud de França", explica. Soriano ha apostat per la qualitat del seu producte, que també es paga més car, amb l'avantatge que ell té resolt el canal de distribució: té una cadena de carnisseries, Mas Fresco, i de supermercats, Super Tauro. Malgrat tot, assegura que és un espai de mercat reduït, "perquè si bé és cert que qualsevol està disposat a pagar el triple per portar unes Nike, en l'alimentació aquesta no és l'actitud del consumidor". **B. A.**

ció en el procés de producció de l'animal—, i en canvi no hagi potenciat la integració de grups de ramaders en cooperatives o altres tipus de societats, que tenen granges pròpies i una implicació directa en el procés de principi a fi. En aquest cas, la integració no significa pèrdua de la titularitat del bestiar. Dinamarca és el referent: "té un sistema de producció com el nostre, intensiva, el que passa és que ho domina tot: la producció del garrí, té un grau de formació molt elevada dels ramaders, una genètica pròpia... tots els elements bàsics. Es tracta d'un cercle tancat."

Evitar riscos de l'exterior.

Si alguna cosa tenen en comú les crisis alimentàries que ha patit el sector ramader del nostre país, és que totes aquestes malalties han vingut de fora: les dioxines de Bèlgica, la febre aftosa i les vaques boges del Regne Unit, la pesta porcina del 1997 d'Holanda i l'actual encara queda per determinar. És per això que, entre les propostes de futur, n'hi ha una que ha començat a agafar força: la de produir en cercle tancat i anar reduint progressivament les importacions d'animals vius, especialment en el cas del porcí, provinents d'Holanda, Alemanya i França. La proposta està sobre la taula tant a Catalunya com al País Valencià. Joan Brusca, secretari general de la Unió de Llauredors i Ramaders del País Valencià, defineix el cercle tancat com aquell que "té unes mares reproductores, que produeixen els garrins i després s'engreixen. Vol dir que des que naixen fins que ixen camí de l'escorxadador no han tingut cap moviment estrany fora d'aquella explotació i que, per tant, exis-

teix menor perill de contraure malalties que pogueren vindre de fora".

A Catalunya, per assolir aquesta autosuficiència farien falta un milió i mig de garrins més cada any dels que es produeixen i, per això, la Unió de Pagesos es demana que es creï una línia d'ajuts per a reconvertir explotacions d'engreix en explotacions de truges reproductores. Pel que fa al Govern català, el conseller d'Agricultura, Josep Grau, ja ha declarat en més d'una ocasió la necessitat de canviar la política de producció porcina —el sector més potent del camp català— perquè s'importi menys i s'afavoreixin les mares reproductores. En aquest sentit, el Govern català ja ha posat en marxa una línia d'ajuts per a la reposició de mares

Gràfic: ROSANNA PUCHADES

FRATS I CAMPS

que han hagut de ser sacrificades per eradicar la pesta porcina. Al País Valencià, davant la dificultat que una bona part dels ramaders a títol individual pogueren entrar en un sistema d'aquest tipus, Brusca aposta per potenciar nuclis o zones molt concretes, com per exemple la comarca dels Serrans –amb una elevada densitat de producció porcina–, com a nuclis ramaders de cicle tancat, que es dediquessin a produir garrins suficients per poder abastir-se.

Una fórmula, la del cercle tancat, que no és aplicable a tots els sectors. En el cas del boví, segons els ramaders, buscar l'autosuficiència de vedells joves seria més difícil. En canvi sí que és possible millorar un altre factor, que es troba en el rerefons de més d'una d'aquestes crisis: l'alimentació animal. La proposta ve, aquest cop, de la Unió de Llauradors del País Valencià, que considera necessari que en les produccions de boví, especialment, però també en els altres tipus de ramaderia, es produeixi un canvi en la política agrària comunitària que permeti crear sinergies entre el sector ramader i el productor de proteïnes vegetals. Arran de la prohibició de la Unió Europea d'utilitzar farines animals per alimentar el bestiar, Joan Brusca creu més necessari que mai afavorir la producció i, per tant, l'autoabastiment de proteïnes vegetals, tenint en compte que la UE és deficitària i l'estat espanyol encara més. "Estem en mans de les grans multinacionals, sobretot dels Estats Units, amb un perill afegit, i és que en aquest país i en aquest tipus de cultius –dacsca, soja–, els transgènics estan cada dia més establerts", diu Brusca. La proposta no té només un rerefons de seguretat alimentària, sinó també econòmic. I és que dependre de les importacions dels Estats Units per poder fabricar pinsos vegetals es tradueix en un encariment del pinso d'entre 2 i 3 pessetes per quilo.

Dioxines, vaques boges, febre aftosa, pesta porcina... han posat en qüestió la qualitat de la carn que arriba a taula. Per això hi ha hagut ramaders que han optat per introduir canvis en el sistema de producció i han trobat un buit de mercat en l'anomenada producció d'alta qualitat o en la producció ecològica, sovint agrupada sota denominacions d'origen i mar-

ques de qualitat. Una opció que el sector encara veu lluny que pugui convertir-se en una alternativa generalitzable, donats els condicionants de mercat. "Avui dia, allà on es ven més és en les grans superfícies i, entre aquestes, podríem comptar amb els dits de la mà aquelles que tenen una línia de producte natural, ecològic, biològic... o com li vulguis dir", explica Francesc Pascual, president de Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya. "Al mercat –continua– li has d'oferir qualitat i constància. No pots portar avui una cosa i demà una altra, o que al mes de juny se t'hagi acabat, o que te'n demanin deu i tu només en puguis aconseguir dos. Fins el dia en què hi hagi una part important de la producció que vagi cap aquí no podem fer res. Aquesta és una aposta que hem de fer entre tots: producció, comercialització i, bàsicament, el consum."

Productes de qualitat, l'opció Balear.

La qualitat, però, es pot convertir en una forma de garantir la supervivència d'una ramaderia especialment condicionada per l'entorn en el qual es desenvolupa. Podríem parlar del cas de les Balears i del d'Andorra. En una economia altament especialitzada en el turisme i els serveis, i amb una superfície limitada, les possibilitats de futur de la ramaderia balear, segons el conseller d'Agricultura, Mateu Morro, van lligades als productes de qualitat. La principal cabanya ramadera de les Balears és l'ovina, de la qual hi ha actualment 355.844 caps de bestiar, seguida de la porcí, amb 155.300 animals i, finalment, el boví, amb 39.800 caps. Una ramaderia amb escassa presència de produccions intensives, i amb un altre component destacat, com són les races autòctones, com a element diferenciador que el Govern balear vol potenciar a través de marques de qualitat, dues de les quals estan en procés de constitució: una per al porc mallorquí selecte i una altra per a la carn de be de Mallorca.

Amb 10 milions de turistes anuals, més de 100.000 residents estrangers i una població en creixement constant, que es calcula en prop de 800.000 habitants, el mercat balear de productes alimentaris es caracteritza per l'elevada importació de

produccions càrnies de baix preu des de Catalunya i que es destinen a un mercat, com és el de l'hostaleria de masses, que busca un producte barat. Aquesta situació, segons Mateu Morro, "fa molt difícil la competència per part de la producció local, que ha de suportar els costos de la insularitat –en un quilo de pinso la diferència entre les Balears i la península pot estar entre 10 i 15 pessetes més–, i que ha de desenvolupar la seva activitat en un territori limitat, com és l'illenc, on no és possible fer productes industrialitzats". Per sobreviure, el sector només té una sortida: especialitzar-se en el segment de productes de qualitat destinats a una part de la població local, que cada cop valora més la producció autòctona, i també a un segment de mercat turístic, amb uns nivells de consum qualitativament més notables –els turistes d'hotels de més categoria, agroturisme...–, que valoren elements culturals i de la gastronomia local. Un segment de mercat que ja compta amb algunes experiències significatives, com l'anyell de llet de Menorca, el bé de qualitat d'Eivissa i la producció de carn de qualitat que comercialitza directament la Cooperativa Pagesa de Pollença. Una producció per la qual el mercat hauria d'estar disposat a pagar més, a canvi de la major qualitat que se li oferta. Però no sempre és així.

Francesc Truyol, secretari general de la Unió de Pagesos de Menorca, assenyala que el pagès menorquí no ha notat encara que té una producció amb una qualitat diferenciada: "Tenim denominació d'origen i, en canvi, el preu a què es compra la llet i el formatge al pagès menorquí és el mateix que es compra a qualsevol altre lloc. No sé si falta màrqueting, comercialització, però el fet és que tenim més exigències, més costos a l'hora de produir i pràcticament se'ns paga igual." La producció ramadera de qualitat, segons el propi sector, encara pateix tres mancances que caldria resoldre: falta que estigui ben coberta legalment; que el productor que hi aposta tingui canals de distribució per poder arribar a vendre, i que pugui certificar, amb garanties, que ho fa bé.

Andorra, ramaderia amb segell. La situació d'Andorra en el Pirineu axial,

Préstec Personal

Converteixi els seus somnis en realitat

Posi en marxa els seus projectes amb el Préstec Personal del Banc Sabadell. Amb una sola quota mensual podrà fer realitat tots els seus somnis.

Informi-se'n a qualsevol oficina trucant al **902 323 666**

o bé per Internet a www.bancsabadell.com.

En només 2 hores tindrà la resposta.

BancSabadell

F. RATIS I CAMPS

amb abundància de prats aptes per al cultiu de farratge i per a la pastura, ha determinat que aquest petit país de 468 quilòmetres quadrats tingués històricament una gran tradició ramadera, especialment en ovins i bovins, tant pel que fa a la pròpia cabanya com als ramats de transhumància estacional procedents de les terres baixes dels països veïns. Aquesta tradició però, va començar a decaure a mitjan segle XX, en diversificar-se l'economia andorrana a favor del *boom* en els sectors comercial i turístic, i augmentar consegüentment el preu del terreny i la dedicació d'una gran part d'aquest a l'especulació urbanística.

Així, si als primers anys de la dècada dels 70 es calculava l'existència de 16.000 caps d'ovins, el 1982 aquests havien quedat reduïts a 1.300, mentre que, pel que fa als bovins, que l'any 1969 eren 2.800, havien quedat en un miler el 1987. A les últimes dècades, la cabanya ramadera ha quedat estabilitzada en poc més de 2.000 ovins i al voltant de 1.200 bovins –majorment dedicats a la producció de carn–. Malgrat el retrocés patit, l'anomenada crisi del tabac dels últims anys de la dècada dels 90 –amb una reducció dràstica de les subvencions als productors de tabac autòcton amb la finalitat d'acabar amb el contraban d'importació a gran escala– ha retornat cert protagonisme al sector ramader. Una de les mesures que el Govern d'Andorra va impulsar en aquesta direcció va ser la creació d'unes condicions que afavorissin la ramaderia dins un marc de producció de carn de qualitat. Així, el 1998 es va crear la societat mixta Ramaders d'Andorra, SA, que funciona en la pràctica en règim de cooperativa. L'any següent es complementava el projecte creant un segell oficial de control i garantia anomenat "Carn de qualitat controlada d'Andorra". La creació del segell i els avantatges de pertànyer a Ramaders d'Andorra pel que fa a la reducció de costos i a la comercialització, han fet que en només tres anys el nou sistema passés de tenir menys de 10 explotacions associades a 36, més aquelles que, sense pertànyer a la societat, s'acullen a les directrius del reglament regulador del segell de qualitat. Segons explica Valentí Casals, responsable tècnic del Ministeri

d'Agricultura i Medi Ambient del Govern d'Andorra, per a gestionar i controlar el segell de garantia, entre els ramaders que han iniciat la via de producció de carn de qualitat hi ha un nombre significatiu de persones joves de les diverses parròquies andorranes, convençuts de les possibilitats de futur d'aquests tipus de producció i que treballen a fons en aspectes com la formació, el rejuveniment de la cabanya de vaques de cria i el trencament de la forta estacionalitat que representen els sacrificis. Els bons resultats obtinguts, i les insistents demandes dels ramaders, han fet decidir al Govern d'Andorra a estendre el segell oficial a la ramaderia ovina.

Aquests són alguns exemples de la promoció a què s'han abocat les administracions dels nostres territoris. A Catalunya fa poc va presentar-se el Centre de Promoció de la Carn de Vedella, que representa la major part d'aquest sector ramader, des de les organitzacions professionals fins els productors, i que pretén promoure i certificar la producció de la carn produïda a Catalunya.

Tant reorientant el sistema de producció, amb més controls i garanties, com si s'opta per segments de carn d'alta qualitat, amb segells diferenciadors i que estableixen uns condicionants molt rígids d'explotació, els costos de la ramaderia tendiran a incrementar-se. La incògnita està a veure si el sector serà capaç de traslladar aquests increments al consumidor. Ho acceptarà aquest? Els canals de distribució permetran aquest trasllat de preus? "Si ens hi fixem, el preu de la carn en els últims anys ha patit poques variacions. Fins i tot és possible que el preu a què comprem el llom de porc al taulell, respecte a cinc o deu anys, sigui avui dia inferior", apunta Josep Collado, de Procàrnia. Les millores en la productivitat segurament ho han permès. Per Francesc Pascual, president del JARC, "nosaltres notem les crisis, però el comerç no les reflecteix en el preu. Entre tots, hem de crear sistemes a través dels quals pressionar la comercialització, perquè ara, com que venem als mateixos, ens fem nosa els uns als altres".

Bàrbara Amorós
Àlvar Valls